

เค้าโครงรายวิชา (Course Syllabus) ประจำปีภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566
 รหัสวิชา/ชื่อวิชา สค 312 การวิจัยเชิงคุณภาพในงานสังคมสงเคราะห์ (3 หน่วยกิต)
 หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์
 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ศูนย์รังสิต)

1. อาจารย์ผู้สอน/ผู้รับผิดชอบรายวิชา พร้อมข้อมูลการติดต่อ

ศูนย์รังสิต

Sec./gr.	อาจารย์ผู้บรรยาย	โทรศัพท์	e-mail	สถานที่ติดต่อ/ ห้องพัก
7800/02	ผศ.ดร.สิริยา รัตนช่วย	081-4486781	sw.siriya@gmail.com	616

2. วันและเวลาบรรยาย

ทุกวันพุธ เวลา 09.30 - 12.30 น. ห้องบรรยาย SC3 – M06

วันสอบ

สอบปลายภาค วันที่ 15 พฤษภาคม 2567 เวลา 9.00-12.00 น.

3. จุดมุ่งหมายของรายวิชา Purposes of the course

- 3.1 เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจกระบวนการทัศน ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพและจริยธรรมในการวิจัย
- 3.2 เพื่อให้ นักศึกษาได้ฝึกทักษะปฏิบัติการวิจัยเชิงคุณภาพ
- 3.3 เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเบื้องต้นในการปรับใช้การวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อพัฒนางานสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม

4. แนวสังเขปรายวิชา Course Description

ภาษาไทย

กระบวนการทัศนในการแสวงหาความรู้ตามวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ความหมาย ข้อพิจารณาเชิงจริยธรรมในการทำวิจัยกับมนุษย์ การกำหนดแนวคิดของปัญหาการวิจัย การทบทวนวรรณกรรม หลักการออกแบบแผนการวิจัย การเข้าสู่สนามวิจัย การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล การเขียนและการนำเสนอผลการศึกษารูปแบบต่าง ๆ รวมถึงการฝึกทักษะปฏิบัติการวิจัย เพื่อทำความเข้าใจต่อปรากฏการณ์ทางด้านสังคมตามความจริงในทุกมิติ ซึ่งจะนำไปสู่การแสวงหาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการให้บริการทางสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม ทั้งในระดับบุคคล กลุ่ม ชุมชนและสังคม

ภาษาอังกฤษ

Paradigms for seeking a knowledge of qualitative research, meanings, ethical considerations in the conduct of research on human subjects. Conceptualization of research problems, review of literature, principle of research design, planning for a field study, data correction and analysis, writing and presentation of research findings in various patterns including focusing on research practice. There is an emphasis on understanding the social situations leading to the development of services quality on social work and social welfare of individuals, groups, communities, and societies.

5. ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังระดับรายวิชา

1. คุณธรรม จริยธรรม					2. ความรู้			3. ทักษะทางปัญญา			4. ทักษะ ความสัมพันธ์			5. ทักษะการวิเคราะห์			6. ทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ			
1	2	3	4	5	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	4
●		○	○	○	●	○	○	●	●		●	●	○	●	●	○		●	●	

6. กฎกติกา/เกณฑ์การวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้

กฎกติกาการเรียนการสอนในชั้นเรียน

- 1) การเข้าชั้นเรียน หากมีเหตุจำเป็นต้องหยุดเรียน ต้องส่งเอกสารลาเรียนต่ออาจารย์ผู้สอนทางอีเมล
- 2) การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน
- 3) การทำงานและส่งงานที่ได้รับมอบหมาย

การวัดผล

วิธีการวัดผล	สัดส่วนคะแนน
1. การฝึกทักษะวิจัยและการค้นคว้าตามที่มอบหมาย <ol style="list-style-type: none"> 1.1 การพัฒนาคำถามการวิจัย/หัวข้อเรื่องวิจัย 1.2 การทบทวนวรรณกรรม 1.3 การรวบรวมข้อมูลและการสร้างเครื่องมือ 1.4 จัดระบบข้อมูล และการวิเคราะห์ 1.5 การเขียนรายงานการวิจัยและการนำเสนอ 	70
2. การสอบปลายภาค	30
รวม	100

7. หัวข้อการเรียนการสอน/แผนการสอน

สัปดาห์ที่ / วัน/เดือน/ปี	หัวข้อ/รายละเอียด Items/content	กิจกรรมการเรียน การสอน/สื่อที่ใช้	ผลลัพธ์	ผู้สอน/วิทยากร
1 (10 มค. 67)	ชี้แจงแนวสังเขปลักษณะวิชา วัตถุประสงค์วิธีการเรียนการสอน และการวัดผล ความรู้เบื้องต้นในการวิจัย 1) ความสำคัญของการวิจัยเชิง คุณภาพในงานสวัสดิการสังคมและ สังคมสงเคราะห์ 2) กระบวนทรรค์และวิธีการ แสวงหาความรู้ การอนุมาน และ อุปมาน 3) ประโยชน์ของการวิจัยเชิง คุณภาพในทางสังคมสงเคราะห์และ สวัสดิการสังคม	- บรรยาย โดยมี เอกสารประกอบ (PowerPoint) - อภิปราย / แลกเปลี่ยนความ คิดเห็น	- มีความเข้าใจลักษณะวิชา วัตถุประสงค์ วิธีการเรียนการ สอน และการวัดผล - มีความรู้ ความเข้าใจ ภาพรวมของการวิจัยเชิง คุณภาพในงานสวัสดิการ สังคมและสังคมสงเคราะห์	ผู้สอนประจำกลุ่มเรียน
2 (17 มค. 67)	ความรู้เบื้องต้นการวิจัยเชิง คุณภาพ 1) ประเภทของการวิจัยเชิงคุณภาพ 2) ขั้นตอนการวิจัยเชิงคุณภาพ 3) การวางแผนการวิจัยเชิงคุณภาพ 4) จรรยาบรรณในการวิจัยและ ข้อพิจารณาเชิงจริยธรรมในการ ทำวิจัยกับมนุษย์	- บรรยาย โดยมี เอกสารประกอบ (PowerPoint) - อภิปราย / แลกเปลี่ยนความ คิดเห็น	- มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการวิจัยเชิงคุณภาพ รวมทั้งการกำหนดปัญหาและ การตั้งคำถามของการวิจัยเชิง คุณภาพ - มีความสามารถในการทำ การวิจัยเพื่อสร้างสรรค์ความรู้ ใหม่ รวมทั้งหลักคุณธรรม จริยธรรมในการวิจัย	ผู้สอนประจำกลุ่มเรียน
3 (24 มค. 67)	การกำหนดหัวข้อการวิจัย 1) ลักษณะของหัวข้อวิจัย 2) แหล่งที่มาและหลักการเลือก หัวข้อวิจัยเชิงคุณภาพทางสวัสดิการ สังคมและสังคมสงเคราะห์ 3) การตั้งชื่อเรื่องวิจัย	- บรรยาย โดยมี เอกสารประกอบ (PowerPoint) - อภิปราย / แลกเปลี่ยนความ คิดเห็น - ฝึกปฏิบัติในชั้น เรียน	- มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการกำหนดปัญหา การตั้งคำถาม และการตั้งชื่อ เรื่องวิจัยเชิงคุณภาพ - มีความสามารถในการทำ การวิจัยเพื่อสร้างสรรค์ความรู้ ใหม่	ผู้สอนประจำกลุ่มเรียน
4 (31 มค. 67)	การทบทวนวรรณกรรม 1) การทบทวนวรรณกรรมในการ	- บรรยาย โดยมี เอกสารประกอบ	- มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับ การทบทวน	ผู้สอนประจำกลุ่มเรียน

สัปดาห์ที่ / วัน/เดือน/ปี	หัวข้อ/รายละเอียด Items/content	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน/สื่อที่ใช้	ผลลัพธ์	ผู้สอน/วิทยากร
	วิจัยเชิงคุณภาพ 2) แหล่งข้อมูลในการทบทวนวรรณกรรม 3) ประโยชน์ของการทบทวนวรรณกรรม 4) พัฒนาการรอบแนวคิดการวิจัย	(PowerPoint) - อภิปราย / แลกเปลี่ยนความคิดเห็น	วรรณกรรม - มีความสามารถในการทำการวิจัยเพื่อสร้างสรรค์ความรู้ใหม่	
5 (7 กพ. 67)	กรอบแนวคิดการวิจัย 1) การสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัยเชิงคุณภาพ 2) การนำเสนอกรอบแนวคิดในการวิจัยเชิงคุณภาพ	- บรรยาย โดยมีเอกสารประกอบ (PowerPoint) - อภิปราย / แลกเปลี่ยนความคิดเห็น -ฝึกปฏิบัติในชั้นเรียน	- มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกรอบแนวคิดในการวิจัย และนำการทบทวนวรรณกรรมมาใช้ในการสร้างกรอบแนวคิดการวิจัยเชิงคุณภาพ - มีความสามารถในการทำการวิจัยเพื่อสร้างสรรค์ความรู้ใหม่	ผู้สอนประจำกลุ่มเรียน
6 (14 กพ. 67)	กลุ่มผู้ให้ข้อมูลและผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย 1) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลและการกำหนดผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยเชิงคุณภาพ 2) การกำหนดคุณสมบัติกลุ่มผู้ให้ข้อมูล และการคัดเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูล 3) การเข้าถึงกลุ่มผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย	- บรรยาย โดยมีเอกสารประกอบ (PowerPoint) - อภิปราย / แลกเปลี่ยนความคิดเห็น	- มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชากรและกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ในการวิจัยเชิงคุณภาพ - สามารถออกแบบโครงการวิจัยเชิงคุณภาพได้	ผู้สอนประจำกลุ่มเรียน
7 (21 กพ. 67)	เครื่องมือเก็บข้อมูลในงานวิจัยเชิงคุณภาพ 1) ประเภทของเครื่องมือเก็บข้อมูลงานวิจัยเชิงคุณภาพ 2) การสร้างเครื่องมือเก็บข้อมูลวิจัยเชิงคุณภาพ	- บรรยาย โดยมีเอกสารประกอบ (PowerPoint) - อภิปราย / แลกเปลี่ยนความคิดเห็น -ฝึกปฏิบัติในชั้นเรียน	- มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเครื่องมือในการวิจัยเชิงคุณภาพ - สามารถออกแบบการเก็บรวบรวมข้อมูลในงานวิจัยเชิงคุณภาพได้	ผู้สอนประจำกลุ่มเรียน

สัปดาห์การสอบกลางภาค 25 , 27 - 29 กุมภาพันธ์ - 4 มีนาคม 2567

สัปดาห์ที่ / วัน/เดือน/ปี	หัวข้อ/รายละเอียด Items/content	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน/สื่อที่ใช้	ผลลัพธ์	ผู้สอน/วิทยากร
8-9 (6,13 มี.ค. 67)	การเก็บรวบรวมข้อมูลในงานวิจัย เชิงคุณภาพ 1) ความหมายของการเก็บรวบรวม ข้อมูลเชิงคุณภาพ 2) วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลของการ วิจัยเชิงคุณภาพ	- บรรยาย โดยมี เอกสารประกอบ (PowerPoint) - อภิปราย / แลกเปลี่ยนความ คิดเห็น -ฝึกปฏิบัติในชั้น เรียน และลงพื้นที่ ปฏิบัติการจริง	- มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับเครื่องมือในการวิจัย เชิงคุณภาพ - สามารถออกแบบการเก็บ รวบรวมข้อมูลในงานวิจัยเชิง คุณภาพได้	ผู้สอนประจำกลุ่มเรียน
10-11 (20, 27 มี.ค. 67)	การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล 1) ความรู้ และวิธีการวิเคราะห์ ข้อมูลเชิงคุณภาพ 2) การสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย	- บรรยาย โดยมี เอกสารประกอบ (PowerPoint) - อภิปราย / แลกเปลี่ยนความ คิดเห็น	- มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ การวิเคราะห์ข้อมูลคุณภาพสู่ การสังเคราะห์ข้อมูลให้ออกมา เป็นข้อสรุปแบบอุปนัย	ผู้สอนประจำกลุ่มเรียน
12 (3 เม.ย. 67)	การเขียนรายงานวิจัย 1) องค์ประกอบของรายงานการ วิจัยเชิงคุณภาพ 2) ส่วนเนื้อเรื่อง 3) ส่วนประกอบท้ายเรื่อง	- บรรยาย โดยมี เอกสารประกอบ (PowerPoint) - อภิปราย / แลกเปลี่ยนความ คิดเห็น	- สามารถสื่อสารข้อมูลเชิง คุณภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ - สามารถประยุกต์ความรู้ เทคนิคการค้นคว้าวิจัยเชิง คุณภาพเพื่อพัฒนาข้อสรุป - เข้าใจ และสามารถ ประยุกต์ใช้ความรู้ที่เรียนเพื่อ เรียบเรียงรายงานการวิจัยที่มี คุณภาพ	ผู้สอนประจำกลุ่มเรียน
13-14 (10 เม.ย. 67, 24 เม.ย. 67)	-การนำเสนอผลการวิจัย	-นักศึกษานำเสนอ ผลการวิจัยเชิง คุณภาพ - อภิปราย / แลกเปลี่ยนความ คิดเห็น	- สามารถสื่อสารข้อมูลเชิง คุณภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ - สามารถประยุกต์ความรู้ เทคนิคการค้นคว้าวิจัยเชิง คุณภาพเพื่อพัฒนาข้อสรุปใน การวิจัย	ผู้สอนประจำกลุ่มเรียน
15 (1 พค. 67)	-การนำเสนอผลการวิจัย (ต่อ)	-นักศึกษานำเสนอ ผลการวิจัยเชิง	- สามารถสื่อสารข้อมูลเชิง คุณภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ	ผู้สอนประจำกลุ่มเรียน

สัปดาห์ที่ / วัน/เดือน/ปี	หัวข้อ/รายละเอียด Items/content	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน/สื่อที่ใช้	ผลลัพธ์	ผู้สอน/วิทยากร
	- สรุปบททวน	คุณภาพ - อภิปราย / แลกเปลี่ยนความ คิดเห็น	ภาพ - สามารถประยุกต์ความรู้ เทคนิคการค้นคว้าวิจัยเชิง คุณภาพเพื่อพัฒนาข้อสรุปใน การวิจัย -สะท้อนบทเรียนรู้อุ้เพื่อให้เห็น ถึงความสำคัญของการวิจัย เชิงคุณภาพเพื่อการพัฒนา งานสวัสดิการสังคมและสังคม สงเคราะห์ และแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นร่วมกันระหว่าง ผู้สอนและผู้เรียน เพื่อนำไปสู่ การพัฒนาการเรียนการสอน ในรายวิชานี้ต่อไป	

หมายเหตุ ลำดับครั้งในการจัดเรียงเนื้อหา การเก็บคะแนนของแต่ละกลุ่ม อาจมีความแตกต่างยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสมตามวิธีการ และเทคนิคการสอนของแต่ละกลุ่ม แต่ทุกกลุ่มจะใช้ข้อสอบปลายภาคฉบับเดียวกัน

8. การประเมินผลการเรียน

เกณฑ์การประเมินผลการเรียนจะพิจารณาโดยตัดเกรดโดยการอิงกลุ่มเรียน

9. การอุทธรณ์ของนักศึกษา

กรณีที่นักศึกษามีความสงสัยเกี่ยวกับผลการประเมินในรายวิชาใดสามารถยื่นคำร้องขอดูกระดาษคำตอบ ตลอดจนคะแนนและวิธีการประเมินของอาจารย์แต่ละรายวิชาได้ภายใน 7 วันหลังประกาศผลการเรียน โดยสามารถเขียนยื่นคำร้องได้ที่ งานการศึกษาและกิจการนักศึกษา ชั้น 2 คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์

10. เอกสารอ้างอิงประกอบการเรียนการสอน

10.1 ตำราและเอกสารหลัก Required textbooks and materials

กาญจนา แก้วเทพ. (2560). การวิจัย:จากจุดเริ่มต้นจนถึงจุดสุดท้าย. กรุงเทพฯ :สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

- กาญจนาแก้วเทพ. (2562). **ความเข้าใจพื้นฐานการวิเคราะห์สังเคราะห์งานวิจัยเพื่อท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- กิติพัฒน์ นนทปัทมะดุลย์. (2554). **การวิจัยเชิงคุณภาพในสวัสดิการสังคม: แนวคิดและวิธีวิจัย**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- กิติพัฒน์ นนทปัทมะดุลย์. (2563). **การวิจัยประวัติชีวิตในการสังเคราะห์และการพัฒนาสังคม**. คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พงษ์เทพ สันติกุล. (2560). **การวิจัยทางวิทยาศาสตร์สังคม สำหรับนักศึกษาและผู้ปฏิบัติงานสวัสดิการสังคมและสังคมสงเคราะห์**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

10.2 เอกสารอื่นๆ Other materials

- ชาย โพรธิสิตา. (2547). **ศาสตร์และศิลป์แห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ**. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- Chsler, H., Reihezz, H.Z.,Dobbin, D.D.. (1976). **Social Work Research in the Human Service**. New York: Human Sciences Press.
- Rubin Allen, Rabbie Earl. (2001). **Research Methods for Social Work**. New York: Columbia University Press.
- Yoland Wadsworth. (1997). **Do It Yourself Social Research**. Sydney, Alken Press.